

SOS2001 Moderne sosialteori

Kort om emnet

Kurset gir en introduksjon til sosialteoretiske diskusjoner etter 1945, fra klassiske tekster i den tidlige etterkrigssosiologien til dagsaktuelle bidrag om sosial rettferdighet, demokrati, feminisme, multikulturalisme og miljøkrise. Ulike teoretikere og teorier vil bli presentert og drøftet opp mot viktige sosiologiske grunnlagsdebatter. Sentrale spørsmål er forholdet mellom aktør og struktur, mikro og makro, konsensus og konflikt, stabilitet og endring, universalisme og kontekstualisme, fakta og verdier. Kurset vil gi innsikt i egenarten til ulike tenkere og retninger innenfor sosialteorien, og samtidig peke på gjennomgående problemstillinger og linjer, og få frem hvordan teoretiske bidrag ofte utvikles i forlengelsen av eller som reaksjon på eller kritikk av andre bidrag. Kurset gir oversikt over teoribegrepet med særlig vekt på hvilke former for sosiologisk teori som finnes og deres forskjellige bruksområder. Det vil bli vektlagt å se sosialteorien som den har utviklet seg innenfor sosiologien i sammenheng med bredere utviklingstrekk innenfor empirisk forskning og grunnlagsdebatt i andre fag, i forskersamfunnet generelt, og i samfunnet rundt. Kurset skal gi kunnskap om og innsikt i teori og teoretisk virksomhet, men vektlegger samtidig sosialteoriens praktiske betydning og relevans for å forstå og forklare det som skjer rundt oss, i dagliglivet, i arbeids- og organisasjonsliv og i politikken.

Hva lærer du?

Kunnskap

- Inneha oversikt over viktige spørsmål, teorier, posisjoner og debatter innenfor moderne og nyere sosialteori.
- Få innsikt i forholdet mellom utviklingen innenfor sosiologi og sosialteori og bredere intellektuelle og samfunnsmessige strømninger
- Kjenne til ulike betydninger av teoribegrepet.
- Forstå hvordan sosialteori kan være relevant for konkret sosiologisk analyse og i ulike praktiske sammenhenger.

Ferdigheter

- Utvikle en sosiologisk fantasi som setter deg i stand til å se vesentlige sammenhenger i sosialt liv.
- Beherske et repertoar av begreper og teorier som gir deg nye og viktige perspektiver når du skal analysere sosiale fenomener.
- Kunne sette deg raskere inn i teorier og teoridebatter innen spesialiserte forskningsfelt.
- Utvikle kritisk sans i møte med teori og bruk av teori i sosiologisk analyse.

Generell kompetanse

- Utvikle sosiologisk allmenndannelse gjennom å stifte bekjentskap med de grunnleggende spørsmålene og mange av de viktigste svarene innenfor moderne og nyere sosialteori.
- Evne til å reflektere systematisk over de mer generelle og prinsipielle aspektene ved det å studere sosialt liv.
- Erverve seg respekt for og kunnskap om grunnleggende regler for vitenskapelig arbeidsmåte.

- Stimulere evnen til å bruke generelle begreper og teorier til å analysere konkrete sosiale fenomener.
- Oppøve evnen til å presentere komplekse sammenhenger og resonnementer både skriftlig og muntlig.
- Kunne problematisere og kritisere teoretiske bidrag på selvstendig og kompetent grunnlag.

Pensum (tematisk presentert)

Hva er sosialteori?

Aakvaag, G. (2008): *Moderne sosiologisk teori*, kap. 1. Oslo: Abstrakt forlag. (27 sider)

*Alexander, J. (1987): *Twenty Lectures. Sociological Theory Since World War II*, s. 1-21. New York: Columbia University Press. (21 sider)

*Harrington, A. (2005): "Introduction: What is Social Theory?" I Harrington, *Modern Social Theory*, s. 1-15. Oxford: Oxford University Press. (15 sider)

*Swedberg, R. (2014): "The Role of Theory". I Swedberg, *The Art of Social Theory*, s. 169-188. Princeton: Princeton University Press. (19 sider)

Struktur, funksjon og sosial orden

*Alexander, J. (1987): *Twenty Lectures. Sociological Theory Since World War II*, s. 22-88. New York: Columbia University Press. (66 sider)

*Parsons, T. (1951): *The Social System*, s. 428-479. New York: The Free Press of Glencoe. (51 sider)

Symbolsk interaksjonisme og fenomenologi

Aakvaag, G. (2008): *Moderne sosiologisk teori*, kap. 3. Oslo: Abstrakt forlag. (33 sider)

*Blumer, H. (1969): "Society as Symbolic Interaction". I Blumer, *Symbolic interactionism*, s. 78-90. Berkeley: University of California Press. (12 sider)

*Goffman, E. (1974): "Områder og område-adferd". I Goffman, *Vårt rollespill til daglig*, s. 92-118. Oslo: Pax. (27 sider)

Formatted: English (U.S.)

Rasjonell handling og individualisme

Aakvaag, G. (2008): *Moderne sosiologisk teori*, kap. 4. Oslo: Abstrakt forlag. (29 sider)

*Blau, P. (2008): "Social Exchange". I Blau, *Exchange and Social Power in Social Life*, s. 88-114. New Brunswick, New Jersey: Transaction Publishers. (27 sider)

*Coleman, J. (1987): "Microfoundations and macrosocial behavior". I Alexander m.fl. (red.), *The micro-macro link*, s. 153-173. Berkeley: University of Californias Press. (21 sider)

Formatted: Norwegian (Nynorsk)

Strukturasjon og refleksivitet

Aakvaag, G. (2008): *Moderne sosiologisk teori*, kap. 5, s. 270-278. Oslo: Abstrakt forlag. (28 sider)

*Giddens, A. (1984): *The Constitution of Society. Outline of the Theory of Structuration*, kap. 1. Berkeley: University of California Press. (40 sider)

Habitus, kapital og makt

Aakvaag, G. (2008): *Moderne sosiologisk teori*, kap. 6. Oslo: Abstrakt forlag. (23 sider)

Bourdieu, P. (1999): *Meditasjoner*, kap. 3, 4. Oslo: Pax. (70 sider)

Samfunn uten sentrum

Reese-Schäfer, W. (2009): *Niklas Luhmann*, kap. 1, 2, 3, 6, 7. Oslo: Abstrakt forlag (76 sider)

*Luhmann, N. (1986): *Ecological Communication*, s. 32-50, 121-126, 133-142. Cambridge: The University of Chicago Press (33 sider)

Opplysning som disiplinerings

Aakvaag, G. (2008): *Moderne sosiologisk teori*, kap. 11. Oslo: Abstrakt forlag. (33 sider)

*Foucault, M (1994): "Panoptismen". I Foucault, *Overvåkning og straff*, s. 176-201. Oslo: Gyldendal. (26 sider)

Livsverden, deliberasjon og demokrati

Eriksen, E.O. og J. Weigård (1999): *Kommunikativ handling og deliberativt demokrati*, kap. 2, 3, 5, 6. Oslo: Fagbokforlaget. (98 sider)

Liberalisme, feminisme og multikulturalisme

Brighthouse, H. (2004): *Justice*, kap. 3, 6. London: Polity Press. (52 sider)

@Fraser, Nancy (2009): «Sosial rettferdighet i identitetspolitikkenes tidsalder. Omfordeling, anerkjennelse og deltakelse.» *Agora*: 213-235. (22 sider)

@Fraser, Nancy (2015): «Hva er kritisk med kritisk teori? Spørsmålet om Habermas og kjønn», *Agora*, 2-3; 164-201. (37 sider)

@Habermas, J. (1994): "Three normative models of democracy", *Constellations*, 1(1): 1-10. (10 sider)

*Young, Iris Marion (1997): "Communication and the Other: Beyond Deliberative Democracy". In Young, *Intersecting Voices*, kap. 3. Princeton: Princeton University Press. (14 sider)

Sosialteori under press?

Aakvaag, G. (2008): *Moderne sosiologisk teori*, kap. 12. Oslo: Abstrakt forlag. (20 sider)

*Sunstein, C. (2015): "Cost-Benefit Analysis and the Knowledge Problem". Regulatory Policy Program Working Paper. Cambridge: Mossavar-Rahmani Center for Business and Government, Harvard Kennedy School, Harvard University. (18 sider)

@Udry, J. Richard (1995): "Sociology and Biology: What Do Sociologists Need to Know". *Social Forces* 73(4): 1267-1278. (12 sider)

Tilsammen ca. 960 sider

Alt pensum til SOS2001 foreligger i kompendier, eller er tilgjengelig på nettet:

* = i kompendium

@ = tilgjengelig på internett

Unntaket er følgende bøker:

Aakvaag, G. (2008): *Moderne sosiologisk teori*. Oslo: Abstrakt forlag.

Bourdieu, P. (1999): *Meditasjoner*. Oslo: Pax.

Brighouse, H. (2004): *Justice*. London: Polity Press.

Eriksen, E.O. og J. Weigård (1999): *Kommunikativ handling og deliberativt demokrati*. Oslo: Fagbokforlaget.

Reese-Schäfer, W. (2009): *Niklas Luhmann*. Oslo: Abstrakt forlag.